

Posudek oponenta na rigorózní práci

Pojem a podstata svěřenského fondu

Autor: Mgr. Petr Bulušek

1. Autor zvolil vysoce aktuální a prakticky orientované téma. Občanský zákoník z roku 2012 zavedl do českého právního řádu komplexní úpravu správy cizího majetku včetně institutu svěřenských fondů. Tyto autonomní majetkové entity, kdy vyčleněná masa majetku propojuje na fondu zúčastněné osoby, vykazuje mnohé teoretické i praktické odlišnosti ve srovnání s tím, na co byla právnická i laická veřejnost až doposud zvyklá. Zájem o svěřenské fondy je patrný z výrazného nárůstu jejich zakládání. Na to reaguje zejména právní praxe. Z hlediska současného stavu poznání lze konstatovat, že existuje jistá literární - komentářová, monografická i časopisecká základna, nicméně mnohé zejména teoretické aspekty tohoto institutu nejsou doposud spolehlivě probádány. To platí i pro související předpisy. Ucelené zpracování tématu s historickými souvislostmi a přesahy do souvisejících právních předpisů lze proto hodnotit kladně.

2. Zpracování předložené práce kladlo na jejího autora relativně značné nároky a to zejména v části věnované současné právní úpravě. Po stránce vstupních informací lze konstatovat, že bylo využito v zásadě celé tuzemské literární základny, včetně zásadních zahraničních výstupů. Intenzivně bylo pracováno s právněhistorickou literaturou. Po stránce pozitivistické autor využil veškeré právní prameny ve vztahu k analyzované problematice, včetně podzákoných předpisů. Kladem práce jsou přesahy do evidenčních a daňových aspektů svěřenských fondů. Autor využil v zásadě analytickou a deskriptivní metodu. Závěry uvedené v práci mají oporu v řádně citovaných zdrojích. Poznámkový aparát čítá 463 (464) poznámek pod čarou a průběžně doprovází na 110 stran vlastního textu (podle čestného prohlášení autora činí rozsah práce 376 664 znaků, tj. 209, 25 normostran).

3. Text práce je formálně rozčleněn vedle úvodu a závěru do deseti kapitol, které se dále člení na drobnější podkapitoly a části. Obsahová náplň kapitol odpovídá jejich názvu. Systematika práce je zdařilá. Konceptně autor přechází v zásadě od vývojově pojaté práce do deskripce a analýzy současné právní úpravy. Historické části je věnována cca 1/3 textu. Autor se zde zabývá genezí svěřenství v intencích dědického práva ve vývojových stádiích římského práva. Navazuje analýzou středověkých podob seniorátu a majorátu, na území Čech se věnuje nedílu a historickým podobám svěřenství a to včetně rodinného fideikomisu v ABGB.

Historická část je završena popisem rychlého prvorepublikového vývoje tendujícího k rozbití masivní pozemkové držby a majetkové perpetuity v podobě rodinného fideikomisu. Závěr historické partie popisuje zrušení svěřenského nástupnictví v dědickém právu. Historická partie je správně zaměřena především na anglosaský „směr“ vývoje. Ten je doveden až do legislativního východiska současné právní úpravy – Quebec Civil Code.

Těžiště práce spočívá v kapitole čtvrté a následujících. Mimořádně zdařilá a detailně koncipovaná je čtvrtá kapitola, jejíž náplní jsou v zásadě veškeré aspekty svěřenského fondu.

Dopadům novely č. 460/2017 Sb. je věnována pátá a šestá kapitola. Analýza dispozic s věcmi ve svěřenském fondu navazuje v kapitole sedmé. Osmá a devátá kapitola jsou zaměřeny na související problematiku evidenční a daňovou. Východiska úpravy CCQ jsou zmíněna v kapitole 10.

4. Předložená práce je zdařilým zpracováním zvoleného tématu. Na rozsáhlý, detailní a v zásadě popisný historický úvod navazuje stěžejní rozbor současného stavu. Lze konstatovat, že ve všech částech práce bylo využito současné literární základny. Zdánlivě pouze popisný charakter úvodu práce je překonáván detailním rozbohem všech náležitostí svěřenského fondu a to včetně analýz právního jednání (smlouvy) směřujícího k vyčlenění majetku, porřízení pro případ smrti. Autor se zabývá možných dopadů založení svěřenského fondu do sféry věřitelů či nepominutelných dědiců zakladatele. Autor si plně uvědomuje, že svěřenský fond je pouhou formou plné správy cizího majetku. Proto analýzu nejprve zaměřuje na nosné prvky správy cizího majetku (subjekty, předmět, odměna). Detailně zpracovaná je typologie svěřenských fondů včetně dvou podob fondu zajišťovacího. Přínosem je zpracování procesních, evidenčních a daňových konotací. Lze uzavřít, že analýza problematiky v těchto kapitolách je shodná se stěžejní kapitolou. Analyticko-deskriptivní koncepci práce zhodnocuje vyslovování vlastních názorů na několika místech práce str. 60, 69, 88, 98, 105. Na str. 62 autor zdařile argumentuje komparací s anglosaským trustem v případě smísení majetku správce a spravovaného majetku. Autor zde demonstruje specialitu odděleného vlastnictví správce. Práce je sepsána srozumitelným a čtivým jazykem. Práci doprovází tři přílohy – znění novely OZ, vzorová smlouva o vyčlenění majetku a pověření správou.

5. Předloženou práci Mgr. Petr Bulušek prokázal schopnost pracovat samostatným a tvůrčím způsobem. Generátor shod vykázal shodu nižší než pět

procent v počtu 541 dokumentů. Cíl práce vymezený v úvodu na straně 6 byl splněn.

6. K předložené práci je možné mít některé drobné připomínky. Za prvé v samotném úvodu autor hovoří o tom, že občanský zákoník z roku 2012 znovu zavedl institut svěrenských fondů po padesáti letech. Takové tvrzení je chybné. Z kontextu práce je patrné, že autor spíše míní svěrenství v širším slova smyslu a mířil především na svěrenské nástupnictví. Ohledně evidence fondů v samotném úvodu by bylo vhodné zmínit, kde je evidence fondů přístupná. Na str. 49 autor uvádí nepřesnou citaci § 978, na straně 72 je však uvedeno správně. V souvislosti s tím lze vznášet otázku, zda svěrenské fondy včetně správy cizího majetku s četnými obligačními prvky, mají přes systematické zařazení věcněprávní charakter. Z formálního hlediska lze práci vytknout začlenění znění celého textu důvodové zprávy na str. 56. Je otázkou, zda citace občanského zákoníku nebylo vhodnější zařadit do poznámkového aparátu.

7. Předložená rigorózní práce splňuje veškeré formální i obsahové požadavky kladené na tento druh prací a proto ji doporučuji k ústní obhajobě, při které se Mgr. Petr Bulušek zaměří na následující otázky: Považuje autor svůj argument ohledně movitých věcí, resp. nabytí od neoprávněného, které navrhuje omezit a to i na úkor dobré víry třetích osob. Kdo bude odpovědný za pád budovy, která byla vložena do svěrenského fondu (§ 2938)? Jaká bude situace, pokud rozsah povinnosti k náhradě této újmy přesáhne veškerý majetek vyčleněný ve fondu?

V Praze dne 19. 8. 2019

JUDr. et MUDr. Alexandr Thöndel, Ph. D.

Oponent rigorózní práce